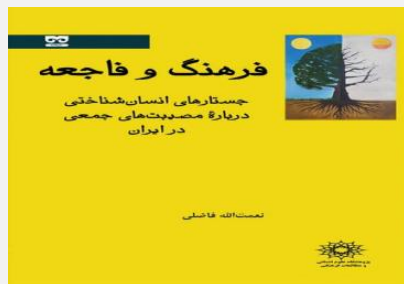

کتاب «فرهنگ و فاجعه» به چاپ سوم رسید

کتاب «فرهنگ و فاجعه؛ جستارهای انسان‌شناختی درباره مصیبت‌های جمعی در ایران» اثر نعمت‌الله فاضلی در کمتر از

سه ماه به چاپ سوم رسید.

کتاب «فرهنگ و فاجعه؛ جستارهای انسان‌شناختی درباره مصیبت‌های جمعی در ایران» اثر نعمت‌الله فاضلی در کمتر از سه ماه به چاپ سوم رسید.

به گزارش خبرنگار مهر، کتاب «فرهنگ و فاجعه؛ جستارهای انسان‌شناختی درباره مصیبت‌های جمعی در ایران» نوشته نعمت‌الله فاضلی، انسان‌شناس عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی که تیرماه امسال توسط انتشارات فرهامه و همکاری انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی منتشر شده بود، در کمتر از سه ماه به چاپ سوم رسید.

در پشت جلد این اثر در معرفی آن آمده است: کتابی که در دست دارید مجموعه جستارهایی است که در زمینه‌های مصائب جمعی و فاجعه‌های طبیعی در ایران نوشته‌ شده‌ است. این جستارها درباره زلزله، سیل و بحران پاندمی کرونا یا ویروس کووید-۱۹ است که هم‌اکنون در ایران و جهان شیوع دارد. این جستارها چند ویژگی مشترک دارند. نخست اینکه همه‌ی آنها معطوف به فاجعه‌های طبیعی هستند که در سال‌های اخیر جامعه‌ی ایران را درگیر خود ساختند. برای خوانندگان ایرانی این فاجعه‌ها کاملاً آشنا هستند و درگیر آنها بوده‌اند. دوم، این جستارها تلاشی است برای فهم‌پذیری، کردن و زبان‌بخشی به ابعاد اجتماعی و فرهنگی این فاجعه‌ها. در موقعیت‌های بحرانی اغلب نیروهای امدادی، فعالیت‌های فنی و اجرایی بیش از هر چیز دیگری اهمیت دارند و متخصصان علوم انسانی و اجتماعی و تلاش‌ها و قابلیت‌های آنها نادیده گرفته می‌شوند. اما در این جستارها نشان می‌دهم که فاجعه‌ها را طبیعت خلق نمی‌کند، بلکه همه‌ی آنها محصول عملکرد ما انسان‌ها، نظام‌های حکمرانی و تاریخ و فرهنگ هستند. درعین‌حال فاجعه‌ها پیامدهای بزرگ‌سازنده و ویرانگر اجتماعی و فرهنگی دارند. فاجعه‌های جمعی درس‌های مهمی به ما می‌دهند، حتی اگر ما مایل یا آماده برای آموختن از آنها نباشیم. فاجعه‌ها از درون فرهنگ‌ها می‌آیند و به درون فرهنگ‌ها سرریز می‌شوند؛ فرهنگ‌ها آنها را می‌سازند و آنها نیز سازنده‌ی فرهنگ‌ها هستند. ما انسان‌ها در تقلا برای نجات خودمان و معنادار ساختن زندگی در هنگام فاجعه‌ها، فاجعه‌ها را نیز معنا می‌کنیم. این جستارها روایتی است از همین تقلاها و کشمکش‌های مردم ما در جریان فاجعه‌های بزرگی که در سال‌های اخیر مردم ایران درگیر آنها بودند. ویژگی سوم این جستارها این است که تمام جستارها در همان زمان وقوع فاجعه‌ها نوشته شده‌اند. خودم را در هنگام فاجعه‌ها متعهد می‌دانستم که به‌عنوان انسان‌دانشگاهی و انسان‌شناس تلاش کنم تا آنچه را می‌دانم و در قلمرو دانش و اندیشه‌ی من هست برای مواجهه با این فاجعه‌ها به‌کار گیرم به این امید که شاید بتوانم کمک یا خدمتی هرچند کوچک برای کاهش رنج‌های مردم سرزمینم انجام دهم.

این کتاب مجموعه‌ای از گفتارها و پژوهش‌های جامعه‌شناسانه و انسان‌شناسانه نعمت‌الله فاضلی است که به صورت تحلیلی تفسیری نوشته شده‌اند و به مهم‌ترین مصیبت‌ها و فجایع طبیعی در ایران اختصاص دارند. نویسنده در این کتاب، فجایع موردنظر را در زمینه‌های فرهنگی بررسی کرده است.

فاضلی در دیباچه کتاب، چگونگی گردآوری مطالب آن را توضیح داده و در درآمد این اثر نیز مقاله‌ای پژوهشی آورده که در آن به فهم فاجعه و مطالعات آکادمیک فاجعه‌شناسی در دانشگاه‌های دنیا اشاره کرده است. در این درآمد است که فاضلی ضرورت شکل‌گیری مطالعات مربوط به فاجعه را در ایران تبیین کرده است. حدود نیمی از مطالب کتاب به سیل و زلزله به عنوان پربسامدترین مصیبت‌های جمعی در ایران، اختصاص دارد. به این ترتیب به فجایعی چون زلزله‌های رودبار و منجیل، بم و زلزله اخیر کرمانشاه پرداخته شده و بحث‌های مردم‌شناسانه در این زمینه مطرح شده‌اند؛ همچنین شیوه‌های مثبت و منفی مدیریت بحران این اتفاقات.

پس از درآمد، ۳ بخش اصلی کتاب شروع می‌شود که هر بخش، جستارهای مختلفی را در خود جا داده است. «سیل و زلزله به مثابه مساله فرهنگی» عنوان اولین بخش کتاب است که ۴ جستار را شامل می‌شود. بخش دوم هم به بحران و ترومای فرهنگی حاصل از بیماری پاندمیک کرونا اختصاص دارد که جستارهای پنجم تا هفدهم کتاب را در بر می‌گیرد. فاضلی در تحلیل وقایع کرونایی با دیدگاهی تفسیری، تمامی شرایط و محدودیت‌های ایجادشده توسط بحران کرونا را

مورد تحلیل فرهنگی قرار داده است.

جستارهای ۱۸ تا ۲۱ هم در بخش سوم کتاب قرار دارند. این بخش کتاب «علم و دانشگاه در بحران اپیدمی» نام دارد و نویسنده در آن، نقش و جایگاه دانشگاه و دانشگاهیان، سودمندی یا ناسودمندی علوم انسانی را در جریان همه گیری کرونا و بیماری های مشابه بررسی شده اند. فاضلی در این بخش کتاب از ایستایی و ناکارآمدی دانشگاه و حوزه علوم انسانی در شرایط بحرانی امروز انتقاد کرده و بر ضرورت بازاندیشی و تغییر مسیر به سمت کیفی شدن آموزش عالی و کاربردی تاکید کرده است.

کتاب «فرهنگ و فاجعه: جستارهایی انسان شناختی درباره مصیبت های جمعی در ایران» با همکاری انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در هر چاپ در ۵۰۰ نسخه، ۲۵۰ صفحه و با قیمت ۴۵ هزار تومان منتشر شده است.